

Сахно А.О., курсант ДДУВС
Науковий керівник:
Бабанін С.В., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри кримінального
права та кримінології ДДУВС

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ СПІВУЧАСТІ ЗА КРИМІНАЛЬНИМИ КОДЕКСАМИ УКРАЇНИ 1960 ТА 2001 РОКІВ

Порівняльний аналіз КК України 1960 і 2001 рр. свідчить про суттєві відмінності в деяких статтях. Зокрема, на нашу думку, суттєвими є відмінності у визначенні поняття співучасті у злочині.

Так, ст. 19 КК України 1960 р. [1] визначала, що співучастю визнається умисна спільна участь двох чи більше осіб у вчиненні злочину. А КК України 2001 р. [2] у ст. 26 визначає, що співучастю у злочині є умисна спільна участь декількох суб'єктів злочину у вчиненні умисного злочину.

Як видно з цих визначень, згідно зі ст. 19 КК 1960 р. учасниками співучасті могли бути будь-які особи, а в КК 2001 р. чітко визначене коло осіб у співучасті – це суб'єкти злочину, тобто фізичні осудні особи, які досягли віку кримінальної відповідальності. Таким чином, КК 2001 р. наголошує, що участь у вчиненні одного й того ж злочину двох чи більше осіб, які відповідно до закону не є суб'єктами злочину (наприклад, неосудних), не утворює співучасті у злочині. Це саме стосується і випадків, коли лише один із учасників вчинення такого злочину є суб'єктом злочину, а інші – ні.

Стаття 19 КК 1960 р. давала змогу законодавцеві визнавати співучастю і відповідним чином оцінювати з позиції кримінального закону дії учасника групового злочину (наприклад, грабежу, звалтування) і в тому разі, коли інші учасники через неосудність або недосягнення віку, з якого настає кримінальна відповідальність, не підлягали кримінальній відповідальності.

Зміни щодо співучасті у злочині також стосуються заміни назви одного з видів співучасників, а саме: КК 1960 р. називав одного зі співучасників підмовником, а в КК 2001 р. він замінений на підбурювача. Чим же обумовлені такі зміни? Зокрема, це можна пояснити проаналізувавши самі поняття цього виду співучасників.

Згідно зі словником синонімів української мови, підмовник – це особа, яка умовлянням, переконанням спонукає іншу особу до певних дій та вчинків. Підбурювач, у свою чергу, – це особа, яка також спонукає когось до певних вчинків, але до вчинків незаконних або ж злочинних.

Отже, законодавець, змінивши «підмовника» на «підбурювача», точніше розкрив саму сутність цього виду співучасника, зробивши наголос на спонуканні до злочинних та незаконних дій.

Але, крім заміни назви з «підмовника» на «підбурювача», дещо змінився і опис способів схиляння іншого співучасника до вчинення злочину.

Зокрема, в КК 1960 р. як способи підбурювання визначались умовляння, обіцянка, погроза і підкуп. У КК 2001 р. – умовляння, підкуп, погроза і примус.

Отже, у КК 2001 р. схиляння шляхом обіцянок не виділяється як окремий спосіб підбурювання. Його замінив такий спосіб як примус, тобто вимога від іншої особи вчинити злочин шляхом заподіяння тілесних ушкоджень або застосування іншого насильства. Це можна пояснити тим, що обіцянка у КК 2001 р. включена, певною мірою, до підкупу і тому не потребує самостійного виділення.

Таким чином, проаналізувавши КК 1960 та 2001 рр., можна зазначити, що у КК 2001 р. поняття співучасті розширене за рахунок вказівки на умисну форму вини злочину, вчиненого у співучасті. Також деталізовано та конкретизовано види учасників співучасті, тобто це ті особи, які наділені ознаками суб'єктів співучасті.

Відбулась заміна термінів з підмовника на підбурювача. Дещо розширилось поняття пособника, зокрема його дії доповнились тим, що пособником також визнається особа, яка заздалегідь обіцяла переховати злочинця, знаряддя чи засоби вчинення злочину, сліди злочину чи предмети, здобуті злочинним шляхом.

1. Кримінальний кодекс України 1960 р. // База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2001-05> (дата звернення: 24.10.2018).

2. Кримінальний кодекс України 2001 р. // База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 24.10.2018).

Сидорова Е.О.

к.ю.н., викладач кафедри цивільно-правових дисциплін ДДУВС

АКТУАЛЬНІ ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку суспільства і технологій поняття кіберзлочинність зайняло значне місце серед можливих видів суспільно-небезпечних явищ. Темпи зростання злочинності у «віртуальному просторі» набуває поширення в залежності від стрімкого розвитку сфери застосування комп'ютерних технологій у повсякденному житті.

Проблематикою боротьби та подолання кіберзлочинності виступає об'єктом дослідження таких вчених, як: Н. Андерсон, В. Бурячок, А. Козловські, Е. Старостіна, А. Щетилів та ін. [1].